

KAPITULLI

24

DREJTËSI, LIRI, SIGURI

Financuar nga
Bashkimi Evropian

QENDRA KOMBËTARE BURIMORE
PËR SHOQËRINË CIVILE NË SHQIPËRI

PARTNERSALBANIA
FOR CHANGE AND DEVELOPMENT

Dëftesa E Progresit Dhe Nivelit Të Përgatitjes Së Shqipërisë Drejt Anëtarësimit Në Bashkimin European 2022–2023

Ky punim u përgatit nga Lëvizja Europiane në Shqipëri (EMA) në kuadër të projektit “Qendra Kombëtare Burimore për Shoqërinë Civile në Shqipëri”, me mbështetjen financiare të Bashkimit European nëpërmjet Delegacionit të Bashkimit European në Shqipëri. Përmbajtja e këtij publikimi është përgjegjësi e autorëve dhe nuk reflekton domosdoshmërisht pikëpamjet dhe qëndrimet e Bashkimit European.

Qendra Kombëtare Burimore për Shoqërinë Civile në Shqipëri (QKB), është një iniciativë e Partnerëve Shqipëri për Ndryshim dhe Zhvillim zbatuar në partneritet me Qendrën Shqiptare për Popullsinë dhe Zhvillimin (ACPD) dhe Lëvizjen Europiane në Shqipëri (EMA).

dhjetor 2023, Tiranë

QENDRA SHQIPTARE PËR POPULLSINË DHE ZHVILLIMIN
ALBANIAN CENTER FOR POPULATION AND DEVELOPMENT

Dëftesa E Progresit Dhe Nivelit Të Përgatitjes Së Shqipërisë Drejt Anëtarësimit Në Bashkimin European 2022–2023

SIPAS VLERËSIMEVE TË RAPORTEVE TË KOMISIONIT EUROPIAN 2022 DHE 2023

KONTEKSTI

Komisioni European (KE) monitoron progresin dhe nivelin e përgatitjes së Shqipërisë në përmbushjen e kërkesave të anëtarësimit mbi një bazë vjetore. Vendi po punon për transpozimin e Acquis sipas Planit Kombëtar të Integritimit European (PKIE) i cili shërben si mjet për plotësimin e detyrimeve që rrjedhin nga Marrëveshja e Stabilizim-Asociimit (MSA). Mbajtja e Konferencës së Parë Ndërqeveritare, më 19 korrik 2022 ishte një ngjarje historike për vendin tonë pasi mishëron aspektin teknik të procesit të integritimit në BE. Konferenca hapi rrugën për miratimin e kuadrit negociator të hartuar nga Komisioni European dhe fillimin e procesit screening.

Kjo Dëftesë mbi Progresin dhe Nivelin e Përgatitjes së Shqipërisë drejt anëtarësimit në BE merr si pikënisje gjendjen e përshkruar në Raportin e KE 2022 dhe pasqyron zhvillimin gjatë një viti, kristalizuar në Raportin e KE 2023. Ajo synon të shfaqë në një gjuhë më të lexueshme 1) Kriterin politik; 2) Kapitullin 23 (Gjyqësori dhe të Drejtat Themelore) dhe 3) Kapitullin 24 (Drejtësia, Liria, Siguria).

Dëftesa paraqet një vlerësim për çdo nënçështje të secilit kapitull. Vlerësimi përfshin një shtjellim të progresit dhe përgatitjes gjatë periudhës së raportuar në raportin e KE 2022 dhe 2023 në secilën fushë, si dhe një vlerësim me notë (ku 10 është nota më e lartë dhe 4 më e ulët), ku merr parasysh terminologjinë e përdorur në çdo rast në Raportet e Komisionit European për progresin dhe nivelin e përgatitjes.

Për më tepër, merr në konsideratë shpeshtësinë me të cilën ajo është përdorur, kombinuar me rëndësinë e çështjes (për shembull, nismat e reja ligjore apo strategjitë përgjithësisht janë vlerësuar më të rëndësishme se trajnimet rutinë apo përmirësimet modeste në kapacitete). Fokus i veçantë i është dhënë vlerësimit të zbatimit të legjislacionit si një nga problemet më të rëndësishme që has vendi ynë. Metodologjia e aplikuar nga EMA përbën një fotografim të disa përbërësve që formësojnë një nënfushë, fushë e më pas kapitullin.

TERMINOLOGJIA E PËRDORUR PËR PROGRESIN	NOTA
Hapa mbrapa (Backsliding)	4
Mungon progresi (No progress)	5
Progres i kufizuar (Limited Progress)	6
Njëfarë progresi (Some progress)	7
Progres i mirë (Good Progress)	8–9
Progres shumë i mirë (Very good progress)	10

TERMINOLOGJIA E PËRDORUR PËR PËRGATITJEN	NOTA
n/a	n/a
Fazë e hershme (Early stage)	5
Njëfarë niveli përgatitje (Some level of preparation)	6
Njëfarë niveli/ Përgatitje mesatare (Some level / moderately prepared)	7
Përgatitje mesatare (Moderately prepared)	8
Nivel i mirë përgatitjeje (Good level of preparation)	9
Nivel i përparuar përgatitjeje (Well-advanced)	10

Si Duhet Lexuar Dëftesa?

Dëftesa e Shqipërisë paraqet notat për çdo fushë, në bazë të analizës nga Komisioni Europian për progresin dhe përgatitjen e bërë apo të munguar në procesin e integritimit europian. Vlerësimi i fushave është realizuar duke marrë parasysh disa kritere si:

- Vlerësimi i përmbushjes së kërkesave dhe detyrimeve që burojnë nga procesi në kuadër të hartimit të legjislationit.
- Vlerësimi i ecurisë së procesit duke u nisur nga gjetjet e raportit të vjetshëm me zhvillimet deri në publikimin e raportit të ri.
- Marrja parasysh ose jo e rekomandimeve të një viti më parë.

Nëpërmjet kësaj Dëftese, synohet t'u ofrohet aktorëve të shoqërisë civile, akademikëve, punonjësve të administratës, studentëve, bizneseve dhe çdo qytetari të interesuar një lexim i qartë dhe i saktë, përtej debateve politike i përparimit të Shqipërisë në të gjitha fushat pjesë të Kriteve të Kopenhagenit për anëtarësim në BE.

DËFTESA PËR KAPITULLIN 24 – DREJTËSI, SIGURI, LIRI

KAPITULLI 24	RAPORTI I KOMISIONIT EUROPIAN 2022	RAPORTI I KOMISIONIT EUROPIAN 2023	NDRYSHIMI
Lufta kundër krimit të organizuar dhe pastrimit të parave	<p>Përgatitja – Nota: 8</p> <p>Shqipëria ka njëfarë niveli përgatitjeje në zbatimin e Acquis së BE. Ka një kuadër ligjor të plotë sa i përket konfiskimit të të ardhurave kriminale. Pavarësisht, ngritja e një Zyre për Rikuperimin e Aseteve, siç është parashikuar në ligjin e 2019 për administrimin e pasurive të sekuestruara dhe të konfiskuara mbetet akoma për tu realizuar dhe është e vonuar. Përgjigja e autoriteteve ligjzbatuese ndaj krimit të organizuar duhet të jetë më proaktive dhe sistematike. Të 60 pozicionet për hetues pranë Byrosë Kombëtare të Hetimit janë plotësuar tashmë. Regjistri për pronarët përfitues ka vijuar të plotësohet me të dhënat e nevojshme, ku ka informacion mbi 96% të bizneseve dhe 86% të OJF-ve. Pavarësisht, asnjë sanksion nuk është marrë ende ndaj atyre që nuk kanë plotësuar detyrimet e raportimit. Hetimet financiare jo gjithmonë i ndjekin hetimet penale që nga fillimi, duke bërë që efektiviteti i tyre të jetë i kufizuar. Teknikat e hetimit financiar të ndjekura nga policia dhe prokurorët kanë ende nevojë për përmirësim. Nuk ka një qasje strategjike për identifikimin dhe konfiskimin e asetëve kriminale. Shqipëria duhet të miratojë dhe të zbatojë rregullat për zgjatjen e konfiskimeve dhe ngrirjen e pasurive kriminale, bazuar në ligjin anti-mafia. Duhet të përmirësohen urgjentisht kapacitetet për menaxhimin e asetëve të ngrira apo të konfiskuara. Bashkëpunimi me Akademisë Shqiptare të Sigurisë dhe Agjencisë së BE për Trajnimin e Zbatimit të Ligjit është i përcaktuar mirë dhe është vendosur dhe një pikë kontakti e dedikuar.</p>	<p>Përgatitja – Nota: 8</p> <p>Shqipëria ka njëfarë niveli përgatitjeje në zbatimin e Acquis së BE në luftën kundër krimit të organizuar. Kuadri strategjik përbëhet nga Strategjia kundër Krimit të Organizuar dhe Krimeve të Rënda 2021-2025 dhe plani i veprimit 2023-2025 i miratuar në shkurt 2023. Ndërkohë që Shqipëria ka një kuadër ligjor të plotë sa i përket konfiskimit të të ardhurave kriminale, Zyra për Rikuperimin e Aseteve nuk është ngritur ende, siç është parashikuar në ligjin e 2019 për administrimin e pasurive të sekuestruara dhe të konfiskuara, dhe është e vonuar. Përgjigja e autoriteteve ligjzbatuese ndaj krimit të organizuar duhet të jetë më proaktive dhe sistematike. Është rritur numri i databazave që Prokuroria e Posaqme dhe Byroja Kombëtare e Hetimit kanë qasje direkte. Sa i përket pastrimit të parave, si Regjistri për të dhënat bankare dhe ai për pronarët përfitues janë në funksion. Regjistri për pronarët përfitues është plotësuar pothuaj plotësisht, ku ka informacion mbi 99% të bizneseve dhe 94% të OJF-ve. Që nga korriku i 2022, sanksionet kanë filluar të zbatohen ndaj atyre që nuk kanë plotësuar detyrimet e raportimit (317 gjoba janë vendosur gjatë periudhës së raportimit). Hetimet financiare jo gjithmonë i ndjekin hetimet penale që nga fillimi, duke bërë që efektiviteti i tyre të jetë i kufizuar. Teknikat e hetimit financiar të ndjekura nga policia dhe prokurorët kanë ende nevojë për përmirësim. Nuk ka një qasje strategjike për identifikimin dhe konfiskimin e asetëve kriminale. Shqipëria duhet të përshpejtojë zbatimin e ligjit anti-mafia sa i përket konfiskimit, ngrirjes dhe ripërdorimit social të asetëve kriminale. Bashkëpunimi me Akademisë Shqiptare të Sigurisë dhe Agjencisë së BE për Trajnimin e Zbatimit të Ligjit është i përcaktuar mirë dhe bazohet në një marrëveshje pune. Rishikimi i kësaj marrëveshjeje dhe vendosja e një pike të re kontakti nuk janë realizuar ende.</p>	0
Lufta kundër krimit të organizuar dhe pastrimit të parave	<p>Progresi – Nota: 8</p> <p>Njëfarë progresi është bërë për të realizuar rekomandimet e vitit të kaluar. Kuadri ligjor ka vazhduar të përafrohet më shumë me Acquis e BE , veçanërisht në fushën kundër pastrimit të parave ku ndryshimet për ligjin përkatës u miratuan. Reforma e planifikuar për Akademinë e Sigurisë për trajnimin e policisë nuk ka bërë progres. Shqipëria ka ende nevojë të miratojë kuadrin ligjor që targeton pasuritë e pajustificuara. 32 persona janë përzgjedhur dhe vlerësuar, duke plotësuar kështu të 60 vendet për hetues të BKH. Progres i mirë është bërë sa i përket kapjes dhe konfiskimit të asetëve të lidhura me krimin e organizuar. SPAK ka filluar të krijojë një historik të dhënash të hetimeve dhe dënimeve lidhur me krimin e organizuar, ku ka një rritje të rasteve me 50%. Sa i përket pastrimit të parave, pavarësisht progresit të rëndësishëm që është bërë, Shqipëria nuk arriti të zbatonte planin e veprimit të FATF. Historiku i të dhënave të personave për dënimet në kuadër të pastrimit të parave pothuajse nuk ekziston. Programi i mbrojtjes së dëshmitarëve i Policisë së Shtetit ka funksionuar në mënyrë të kënaqshme.</p>	<p>Progresi – Nota: 8.5</p> <p>Njëfarë progresi është bërë për të realizuar rekomandimet e vitit të kaluar. Kuadri ligjor ka vazhduar të përafrohet më shumë me Acquis e BE, veçanërisht në fushën kundër pastrimit të parave. 60 hetuesit e BKH dhe prokurorët e posaqëm kanë marrë pjesë në trajnime asistuar nga aktorët ndërkombëtarë (BE dhe SHBA). Njëfarë progresi është bërë sa i përket kapjes dhe konfiskimit të asetëve të lidhura me krimin e organizuar. Kanë vazhduar përpjekjet për përmirësimin e historikut të të dhënave për luftën kundër krimit të organizuar. Ka progres sa i përket zbatimit të rekomandimeve të FATF, dhe FATF ka vlerësuar që është plotësuar në mënyrë të plotë plani i veprimit 2020-2023. Në tetor 2023 FATF vendosi të heqë Shqipërinë nga lista gri. Gjithsesi, FATF ka shprehur shqetësimin sa i përket planit të Shqipërisë për të miratuar një ligj për amnistinë fiskale dhe penale të subjekteve që bëjnë deklarim vullnetar të pasurive, i cili duhet të jetë në përputhje me Acquis e BE dhe standardet ndërkombëtare. Historiku i të dhënave të personave për dënimet në kuadër të pastrimit të parave mbetet i paplotë. Programi i mbrojtjes së dëshmitarëve i Policisë së Shtetit ka funksionuar në mënyrë të kënaqshme.</p>	+0.5

KAPITULLI 24	RAPORTI I KOMISIONIT EUROPIAN 2022	RAPORTI I KOMISIONIT EUROPIAN 2023	NDRYSHIMI
Lufta kundër drogave	<p>Përgatitja – Nota: 5.5</p> <p>Shqipëria nuk ka një Strategji specifike kombëtare për Drogat dhe nuk ka ngritur ende një Sistem kombëtar për Paralajmërimin e Hershëm. Mungesa e një vendi të sigurt depozitimi për drogat para shkatërrimit të tyre mbetet një çështje shqetësuese. Shqipëria duhet të ngre një bazë të përshtatshme për shkatërrimin e tyre.</p>	<p>Përgatitja – Nota: 5.5</p> <p>Shqipëria ende nuk ka një Strategji specifike kombëtare për Drogat. Disa aspekte për këtë çështje janë mbuluar nga Strategjia 2021-2025 kundër krimit të organizuar dhe planeve të saj të veprimit. Në gusht 2023, Shqipëria miratoi një ligj mbi kontrollin dhe procesimit e kanabisit dhe prodhimin e nën-produkteve të tij për arsye mjekësore dhe industriale. Duhet të vazhdojë konsultimi i BE sa i përket zbatimit të këtij ligji dhe të sigurojë që ka mekanizma për të parandaluar përdorimin e kanabisit për arsye të tjera. Mungesa e një vendi të sigurt depozitimi për drogat para shkatërrimit të tyre mbetet një çështje shqetësuese. Shqipëria duhet të ngre një bazë të përshtatshme për shkatërrimin e tyre dhe të mundësohet praktika që vetëm një mostër e vogël e masës së konfiskuar të ruhet si provë materiale në gjykatë.</p>	0
Lufta kundër drogave	<p>Progresi – Nota: 7</p> <p>Ngritja e Observatorit Kombëtar për Drogën është e vonuar. Kanë filluar konsultimet për ngritjen e një Sistemi Paralajmërimi të Hershëm dhe përmirësimit të legjislacionit sa i përket substancave psikoaktive. Me shtetet anëtare është ruajtur një nivel i mirë bashkëpunimi sa i përket luftës kundër trafikimit të narkotikëve. Policia e Shtetit ka miratuar një Plan Veprimi për 2022 mbi parandalimin dhe goditjen e aktivitetit kriminal në kultivimin e bimëve narkotike.</p>	<p>Progresi – Nota: 6.5</p> <p>Ngritja e Observatorit Kombëtar për Drogën është ende në pritje. Edhe pse ka një koordinator për Sistemin e Paralajmërimin të Hershëm, ky sistem nuk është akoma në punë dhe duhet të vihet në zbatim sa më shpejt e pa vonesa. Me shtetet anëtare është ruajtur një nivel i mirë bashkëpunimi sa i përket luftës kundër trafikimit të narkotikëve. Trafikimi i drogave mbetet forma më e zakonshme e krimit të rëndë në Shqipëri, edhe pse numri i rasteve të identifikuar është ulur disi. Shqipëria mbetet i vetmi vend në rajon që lejon monitorimin nga një vend tjetër. Policia e Shtetit ka vazhduar monitorimin me drone. Sasia e kokainës së konfiskuar ka rënë nga 725 kg në 2021 në 578 në 2022, por sërish mbetet një sasi e konsiderueshme.</p>	-0.5

KAPITULLI 24		RAPORTI I KOMISIONIT EUROPIAN 2022		RAPORTI I KOMISIONIT EUROPIAN 2023		NDRYSHIMI
Migracioni dhe Azili	<p>Përgatitja – Nota: 8</p> <p>Kuadri ligjor mbi migracionin dhe azilin është i përputhur gjerësisht me Acquis e BE. Pavarësisht se ligji i ofron azilkërkuesve të drejtën për të aksesuar shërbimet publike, në të njëjtën mënyrë si shtetasit shqiptarë, moskoordinimi i këtij ligji me aktet e tjera ligjore nuk lejon të ketë një qasje efektive. Ministria e Brendshme ka përditësuar një plan kontigjence për një mundësi të një rritjeje substanciale të migrantëve dhe azilkërkuesve, por plani nuk është miratuar ende. Plani kombëtar kundër trafikimit të qenieve njerëzore 2021-2023 është miratuar, por kuadri ligjor për viktimat nuk po zbatohet ende. Stafi i Departamentit të Policisë për Kufirin dhe Migracionin është i kufizuar. Vazhdon në nivele të larta qarkullimi i stafit dhe kjo duhet të adresohet. Bashkëpunimi mes Shqipërisë dhe Frontex sa i përket operacioneve të kthimit është shumë i mirë. Sa i përket azilit, Shqipëria i ka të gjitha institucionet e nevojshme për të menaxhuar kërkesat e azilit. Pavarësisht, akses ndaj procedurave të azilit duhet të përmirësohet. Një zbatim sa më eficient dhe cilësor i ligjit duhet që të arrihet. Mungesa e përkthyesve të përgatitur në qendrat e përkohshme të pritjes duhet që të adresohet. Në trafikimin e qenieve njerëzore, identifikimi i viktimave potenciale mbetet i pamjaftueshëm.</p>	<p>Përgatitja – Nota: 8.5</p> <p>Kuadri ligjor mbi migracionin është i përputhur pjesërisht me Acquis e BE. Ligji i 2021 për azilin është i përputhur gjerësisht me Acquis e BE. Pavarësisht se ligji i ofron azilkërkuesve të drejtën për të aksesuar shërbimet publike, në të njëjtën mënyrë si shtetasit shqiptarë, moskoordinimi i këtij ligji me aktet e tjera ligjore nuk lejon të ketë një qasje efektive. Plani i miratuar dhe i përditësuar i kontigjencës për një mundësi të një rritjeje substanciale të migrantëve dhe azilkërkuesve duhet të përfshijë dhe buxhetin e duhur. Edhe zbatimi i Planit kombëtar kundër trafikimit të qenieve njerëzore 2021-2023 duhet të mbështetet nga burime të përshtatshme financiare dhe nga një koordinim më i mirë. Kuadri ligjor për viktimat, duke përfshirë dhe ndryshimet në Kodin e Procedurës penale, nuk po zbatohet ende. Që nga qershori i 2023, stafi i i Departamentit të Policisë për Kufirin dhe Migracionin është rritur me 19% krahasuar me 2021. Bashkëpunimi mes Shqipërisë dhe Frontex sa i përket operacioneve të kthimit është shumë i mirë. Sa i përket azilit, Shqipëria i ka të gjitha institucionet e nevojshme për të menaxhuar kërkesat e azilit. Apelimi administrativ mund të bëhet pranë Komisionit Kombëtar për Refugjatët dhe Azilin. Duket qenë që vetëm 1% e migrantëve që kanë ardhur në Shqipëri në 2022, u janë drejtuar kërkesës për azil tregon që duhet të ketë një përmirësim të qasjes për procedurat e azilit. Mungesa e përkthyesve të përgatitur në qendrat e përkohshme të pritjes duhet që të adresohet. Në trafikimin e qenieve njerëzore, identifikimi i viktimave potenciale mbetet i pamjaftueshëm.</p>	+0.5			
	<p>Progresi – Nota: 8.5</p> <p>Zbatimi i strategjisë kombëtare të migracionit dhe planit të veprimit 2019-2022 vazhdon. Përpyjekjet janë përqendruar në miratimin e 15 akteve nënligjore në kuadër të ligjit për Azilin. Numri i viktimave të trafikimit është ulur në mënyrë të dukshme për periudhën 2020-2021. Draft-marrëveshje ripranimi janë dërguar nga Shqipëria drejtuar vendeve të ndryshme të origjinës, por deri tani pa rezultat. Marrëveshja e ripranimit me BE po funksionon mirë, ku Shqipëria respekton në mënyrë të shpejtë kërkesat nga Shtetet Anëtare. Kapacitetet pritëse janë rritur në 2021 me rinovimin e Qendrës Kombëtare Pritëse në Babrru. Frontex organizoi operacionin e tij të parë të kthimit me të drejta të plota në Shqipëri. Një strukturë e përhershme trajnimit duhet të ngrihet në përputhje me standardet e BE për trajnimin e policisë kufitare.</p>	<p>Progresi – Nota: 9</p> <p>Zbatimi i strategjisë kombëtare të migracionit dhe planit të veprimit 2019-2022 përfundoi në dhjetor 2022. Nga 129 masa, 72 janë raportuar si të zbatuara plotësisht, 36 të zbatuara pjesërisht dhe 21 të pazbatuara. Në mars 2023 u ngrit grupi i punës ndërinstitutional për hartimin e strategjisë së re të migracionit 2024-2030. 15 aktet nënligjore në kuadër të ligjit për Azilin janë miratuar. Një udhëzim i rishikuar për procesin pre-screening është miratuar që në 2022, por zbatimi i tij në praktikë duhet të përmirësohet. Shqipëria mbetet një vend origjine, tranziti por edhe destinacioni sa i përket trafikimit të qenieve njerëzore. Numri i personave me shtetësi shqiptarëve të ndaluar në BE për trafikim mbetet i lartë, si një nga 10 vendet e para të origjinës jo-BE. Draft-marrëveshje ripranimi janë dërguar nga Shqipëria drejtuar vendeve të ndryshme të origjinës, por deri tani pa rezultat. Marrëveshja e ripranimit me BE po funksionon mirë, ku Shqipëria respekton në mënyrë të shpejtë kërkesat nga Shtetet Anëtare. Kapacitetet pritëse janë rritur që në 2021 me rinovimin e Qendrës Kombëtare Pritëse në Babrru. Në korrik 2023 një qendër e përkohshme pritëse u çel në Qafë-Botë.. Që nga marsi i 2022, refugjatët nga Ukraina kanë të drejtë të qëndrojnë në Shqipëri deri në një vit pa pasur nevojë për një leje qëndrimi. Shqipëria ka bashkëpunuar me BE, Shtetet Anëtare dhe vendet fqinje për zbatimin e Planit të Veprimit të BE prezantuar në dhjetor 2022, duke kontribuar në menaxhimin e flukseve mikse të migracionit drejt BE.</p>	+0.5			

KAPITULLI 24	RAPORTI I KOMISIONIT EUROPIAN 2022	RAPORTI I KOMISIONIT EUROPIAN 2023	NDRYSHIMI
Politika e Vizave dhe Shengeni	<p>Përgatitja – Nota: 8</p> <p>Politika e vizave dhe menaxhimi i kufijve të jashtëm nuk është i përafëruar plotësisht me Acquis e BE. Megjithatë, strategjia dhe plani i veprimit mbi menaxhimin e integruar të kufirit janë të përafëruara gjerësisht. Praktika e lehtësimit të përkohshëm të vizave dhe ligji mbi Kontrollin e kufirit që parashikon Informacionin e Avancuar të Udhëtarëve dhe Regjistrimin e Emrit të Pasagjerit nuk janë në përputhje me Acquis e BE. Vëmendje më e madhe duhet ti kushtohet riintegritetit të suksesshëm të të kthyerve, sidomos atyre që janë më vulnerabël. Këndet e migracionit të ngritura në bashkitë për të rikthyerit duhet të formalizohen dhe të fuqizohen. Të mituri e pashoqëruar që udhëtojnë nga Shqipëria në Shtetet Anëtare të BE mbeten një çështje shqetësuese. Shqipëria është angazhuar të investojë burime të mëdha për të modernizuar infrastrukturën e kufirit dhe të përmirësojë mbikëqyrjen. Aftësitë hetuese të policisë së kufirit duhet të forcohen.</p>	<p>Përgatitja – Nota: 8.5</p> <p>Politika e vizave dhe menaxhimi i kufijve të jashtëm nuk është ende i përafëruar plotësisht me Acquis e BE. Megjithatë, strategjia 2021-2027 dhe plani i veprimit 2021-2023 mbi menaxhimin e integruar të kufirit janë të përafëruara gjerësisht. Praktika e lehtësimit të përkohshëm të vizave dhe ligji mbi Kontrollin e kufirit që parashikon Informacionin e Avancuar të Udhëtarëve dhe Regjistrimin e Emrit të Pasagjerit nuk janë në përputhje me Acquis e BE. Vëmendje më e madhe duhet ti kushtohet riintegritetit të suksesshëm të të kthyerve, sidomos atyre që janë më vulnerabël. Këndet e migracionit të ngritura në bashkitë për të rikthyerit duhet të formalizohen dhe të fuqizohen. Marrëveshja BE-Shqipëri e firmosur në shtator 2023, lejon Policinë Europiane të Kufirit dhe Bregdetit të përfshihet dhe në kufijtë jo të BE-së. Sistemi i integruar i radarit për mbikëqyrjen e kufirit blu (detit) është funksional. Një sektor i hetimit është ngritur në policinë e kufirit dhe migracionit me qëllim parandalim, identifikimit dhe luftën kundër aktiviteteve të paligjshme të kalimit të kufirit. Ky është një zhvillim shumë pozitiv.</p>	+0.5
	<p>Progresi – Nota: 6.5</p> <p>Shqipëria vazhdon të plotësojë kërkesat për liberalizimin e vizave. Pati një ulje me 25% të numrit të shtetasve shqiptarë që iu refuzua dalja nga territori shqiptar. Kjo mund ti atribuohet rritjes së ndërgjegjësimit tek qytetarët. Bashkëpunimi ndër-institucional u përmirësua gjithashtu dhe bashkëpunimi me fqinjët vazhdon të jetë i mirë. Sipas të dhënave të Eurostat, numri i aplikimeve për azil nga qytetarët shqiptarë është rritur me 63% në 2021 në krahasim me 2020. Asnjë veprim i dukshëm nuk është marrë për riintegrimin e të kthyerve gjatë 2021. Vendi ka marrë pjesë në mënyrë aktive në Rrjetin e Analizës së Riskut të Ballkanit Perëndimor.</p>	<p>Progresi – Nota: 7</p> <p>Raporti i 6 i Komisionit nën mekanizmin e pezullimit të liberalizimit të vizave doli në përfundim që Shqipëria ka marrë masa për të adresuar rekomandimet e një viti më parë. Një marrëveshje reciproke e liberalizimit të vizave me Kinën u firmos në shkurt 2023, që është një vendim i njëanshëm i Shqipërisë. Duke ndjekur kërkesat e BE, Shqipëria vendosi të mos zgjasë aksesin sezonal pa viza të shtetasve nga Egjipti, India dhe Rusia, që vlerësohet si një progres i konsiderueshëm. Pati një rritje me 33% të numrit të shtetasve shqiptarë që u refuzohet dalja nga territori shqiptar. Kjo mund ti atribuohet fuqizimit të kontroleve të kalimit të kufirit. Zbatimi i suksesshëm i operacioneve të përbashkëta tokësore dhe detare me Frontex vazhdoi dhe në 2022. Bashkëpunimi me fqinjët vazhdon të jetë i mirë. Sipas të dhënave të Eurostat, numri i aplikimeve për azil nga qytetarët shqiptarë është rritur me 16% në 2022 në krahasim me 2021, por përsëri mbetet shumë poshtë vlerave para pandemisë. Prodhimi dhe shpërndarja e dokumenteve biometrike janë transferuar si përgjegjësi nga një kompani private te një agjenci shtetërore e krijuar që nga gushti 2023. Vendi vazhdon të marrë pjesë në mënyrë aktive në Rrjetin e Analizës së Riskut të Ballkanit Perëndimor.</p>	+0.5

KAPITULLI 24	RAPORTI I KOMISIONIT EUROPIAN 2022	RAPORTI I KOMISIONIT EUROPIAN 2023	NDRYSHIMI
Krimi kibernetik dhe anti-terrorizmi	<p>Përgatitja – Nota: 8</p> <p>Shqipëria ka një kuadër ligjor gjithëpërfshirës për parandalimin dhe luftën kundër financimit të terrorizmit dhe është disi e avancuar në përafrimin me Acquis e BE. Ndërkohë që Shqipëria është pjesë e Konventës së Budapestit për krimin kibernetik, ka mbetur ende pa u firmosur Protokollin i Dytë Shtesë i Konventës. Duke qenë që Planin kombëtar i veprimit kundër ekstremizmit të dhunshëm është i vjetëruar, vendi duhet të miratojë një strategji dhe plan veprimi të ri. Qendra e Koordinimit të CVE u zhvendos nga zyra e Kryeministrit në Ministrinë e Brendshme. Shqipëria duhet të sigurojë që ky ndryshim nuk do të ndikojë në punën dhe efektivitetin e qendrës. Kapacitetet për hetimin dhe procedimin e krimeve kundër fëmijëve nëpërmjet internetit duhet të forcohen. Shqipëria duhet të vazhdojë të përqendrohet në riintegrimin dhe rehabilitimin e të kthyerve nga Siria.</p>	<p>Përgatitja – Nota: 8</p> <p>Shqipëria ka një kuadër ligjor gjithëpërfshirës për parandalimin dhe luftën kundër financimit të terrorizmit dhe është disi e avancuar në përafrimin me Acquis e BE. Shqipëria është palë e të gjitha konventave kundër terrorizmit të Këshillit të Europës. Në korrik 2022, Shqipëria ishte viktimë e një sulmi kibernetik në një shkallë të gjerë, që solli ndërprerje të përkohshme të shumicës së shërbimeve publike online. Qendra e Koordinimit të CVE dhe Drejtoria kundër terrorizmit të Policisë së Shtetit kanë udhëhequr punën ndërinstitucionale për riintegrimin dhe rehabilitimin në mënyrë efektive dhe profesionale. Kapacitetet për hetimin dhe ndjekjen penale të krimeve kundër fëmijëve nëpërmjet internetit duhet të forcohen. Njësia e krimeve kibernetike të Policisë së Shtetit ka një laborator të mjekësisë ligjore, por duhet të rrisë kapacitetet. Shqipëria duhet të vazhdojë të përqendrohet në riintegrimin dhe rehabilitimin e të kthyerve nga Siria.</p>	0
Krimi kibernetik dhe anti-terrorizmi	<p>Progresi – Nota: 7.5</p> <p>Bazuar në Strategjinë Kombëtare për Sigurisë Kibernetike 2020–2025, akte të reja ligjore dhe nënligjore mbeten për tu miratuar. Ndryshimet ligjore për të kriminalizuar të gjitha format e abuzimit seksual të fëmijës në internet mbeten për tu miratuar. Historiku mbi luftën kundër krimit kibernetik dhe mashtrimit në internet në 2020 mbetet i kufizuar. Sa i përket negociatave për një konventë të OKB mbi krimin kibernetik, Shqipëria ka treguar që në votimet e saj ka qenë plotësisht në përputhje me qëndrimet e BE. Në luftën kundër terrorizmit, strategjia kundër terrorizmit dhe plani i veprimit vazhdon të zbatohet. Shqipëria ka bërë ka bërë një progres shumë të mirë në zbatimin e marrëveshjeve dypalëshe me BE për planin kombëtar të përbashkët kundër terrorizmit. Edhe pse është bërë progres, vendi duhet të përdorë në mënyrë proaktive produktet dhe shërbimet e platformës së Qendrës së Europol kundër Terrorizmit.</p>	<p>Progresi – Nota: 7.5</p> <p>Bazuar në Strategjinë Kombëtare për Sigurisë Kibernetike 2020–2025, akte të reja ligjore dhe nënligjore mbeten për t'u miratuar. Ndryshimet ligjore për të kriminalizuar të gjitha format e abuzimit seksual të fëmijës në internet mbeten për t'u miratuar. Shqipëria është pjesë e Konventës së Budapestit për krimin kibernetik dhe në shkurt 2023 nënshkroi Protokollin e Dytë Shtesë për Konventën. Në mars 2022, qeveria miratoi një strategji ndërsektorale për 2022–2025 dhe dy plane zbatimi për të parandaluar ekstremizmin e dhunshëm dhe për të luftuar terrorizmin. Fondet e nevojshme për të zbatuar planet e zbatimit duhet të buxhetohen. Ka bërë progres të mirë në zbatimin e marrëveshjeve dypalëshe me BE–në për operacionalizimin e Planit të Përbashkët të Veprimit kundër terrorizmit. Një marrëveshje dypalëshe e rishikuar me BE u nënshkrua në dhjetor 2022 dhe po zbatohet. Puna ka avancuar në krijimin e një mekanizmi për vlerësime të përbashkëta kombëtare të kërcënimeve, si për Mbrojtjen e Infrastrukturës Kritike. Shqipëria duhet të përdorë në mënyrë më proaktive aftësitë e Qendrës së Europol kundër Terrorizmit. Ajo mori pjesë në mënyrë aktive në zbatimin e nismës kundër terrorizmit të Ballkanit Perëndimor. Bashkëpunimi rajonal dhe shkëmbimi i informacionit të ndjeshëm me partnerët ndërkombëtarë mbetet i kënaqshëm.</p>	0

KAPITULLI 24	RAPORTI I KOMISIONIT EUROPIAN 2022	RAPORTI I KOMISIONIT EUROPIAN 2023	NDRYSHIMI
Bashkëpunimi gjyqësor	<p>Përgatitja – Nota: 8</p> <p>Shqipëria duhet të përfundojë procedurat e brendshme për tu bërë pjesë e Konventës së Hagës 2005 mbi marrëveshjet gjyqësore dhe Protokollin 2007 mbi Ligjin e Zbatueshëm për Detyrimet e Mirëmbajtjes. Duhet të vazhdojë të përmirësojë më tej bashkëpunimin ndërkombëtar.</p>	<p>Përgatitja – Nota: 8.5</p> <p>Shqipëria duhet të përfundojë procedurat e brendshme për aderimin në Konventën e Hagës 2005 mbi marrëveshjet gjyqësore dhe Protokollin 2007 mbi Ligjin e Zbatueshëm për Detyrimet e Mirëmbajtjes. Ngritja e ekipeve të përbashkëta hetimore është lehtësuar nga mbështetja financiare e BE-së. Ajo duhet të përmirësojë më tej bashkëpunimin ndërkombëtar. Prokurori ndërlidhës shqiptar u emërua në Eurojust në janar 2021 dhe ndihmoi në lehtësimin e bashkëpunimit gjyqësor. Vazhdimësia e këtij angazhimi u sigurua në qershor të vitit 2023 me zgjatjen e mandatit.</p>	+0.5
Bashkëpunimi gjyqësor	<p>Progresi – Nota: 9</p> <p>Ndryshimet e ligjit mbi bashkëpunimin gjyqësor mbi çështjet penale kanë treguar që janë të dobishme për të mundësuar skuadra të përbashkëta hetimi. Përpyekje të mëtejshme do të duhen për të përafuar legjislacionin kombëtar me atë të Acquis. Një marrëveshje ekstradimi me Spanjën dhe pesë marrëveshje për të ngritur skuadra të përbashkëta hetimi janë përfunduar.</p>	<p>Progresi – Nota: 10</p> <p>Shqipëria merr pjesë në mënyrë aktive me dy përfaqësues në projektin rajonal WB CRIM JUST të Eurojust. Kjo ka sjellë ndërveprim më të madh midis prokurorëve në Ballkanin Perëndimor me qëllim koordinimin e hetimeve të tyre. Me mbështetjen e BE-së, në 2022 Shqipëria dyfishoi pjesëmarrjen e saj në grupet e përbashkëta hetimore (JITS). Në 2022, Zyra Ndërlidhëse Shqiptare me Eurojust regjistroi 38 raste me kërkesë të autoriteteve shqiptare, që përfaqëson një rritje prej 81% krahasuar me vitin 2021. Ndër vendet joanëtare të BE-së, Shqipëria kishte numrin e katërt më të madh të rasteve të Eurojust-it në vitin 2022. Marrëveshjet e bashkëpunimit ndërmjet Zyrës Europiane të Prokurorit të Përgjithshëm dhe Prokurorisë së Përgjithshme dhe SPAK u nënshkruan përkatësisht (korrik 2022, qershor 2023) për të lehtësuar bashkëpunimin në çështjet penale dhe shkëmbimin e informacionit.</p>	+1